

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
SREDNJOBOSANSKI KANTON/KANTON SREDIŠNJA BOSNA

KANTONALNI SUD U NOVOM TRAVNIKU

Broj: 46 0 P 101908 22 Gž

Novi Travnik, 08.09.2022. godine

Kantonalni sud u Novom Travniku u vijeću sastavljenom od sudija: Davor Kelava predsjednik vijeća, Senad Begović i Mirjana Grubešić članovi vijeća, u pravnoj stvari Lj.M., G.V.-U., ul. ..., zastupan po punomoćniku Šabić Melhisi – advokatu iz Gornjeg Vakufa-Uskoplja, Vrbaska bb, protiv tuženog J. M., G.V.-U., ul..., radi naknade štete zbog klevete, v.s. 3.000,00 KM, odlučujući o žalbi tužitelja izjavljenoj na presudu Općinskog suda u Bugojnu broj 46 0 P 101908 21 P od 29.12.2021. godine, u sjednici vijeća održana 08.09.2022. godine donio je sljedeće:

RJEŠENJE

Ukida se presuda Općinskog suda u Bugojnu broj 46 0 P 101908 21 P od 29.12.2021. godine i predmet vraća prvostepenom sudu na ponovni postupak.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom odbijen je tužitelj sa svojim tužbenim zahtjevom koji glasi: „Obavezuje se tuženi J. M. da tužitelju Lj. M. na ime naknade nematerijalne štete isplati iznos od 3.000,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od 13.01.2021. godine do isplate, sve zbog klevete koja je iznesena dana 13.01.2021. godine na web portalu: WWW.BLJESAK.INFO – BH Internet MAGAZINA „BLJESAK INFO“ objavom teksta pod naslovom „KORUPCIJA ALL OVER ČARŠIJA“, odnosno navoda:

„Najprije sam se raspitao o „liku i djelu“ policajca M. Lj. Tako sam saznao da o njegovoj korumpiranosti već godinama bruji cijeli grad, što su čini mi se u gradu znali svi osim mene. Saznao sam i imena nekih ljudi kojima je Lj. lažirao alko-test. Saznao sam također, da je pijan, po birtijama, vitlao službenim pištoljem, o fizičkom sukobu s kolegom policajcem, Hrvatom, kojeg je prije toga vrijeđao na nacionalnoj osnovi... Ima toga još. Ono što je u svemu ovome najgore, o „profilu“ ovog policajca znaju svi njegovi šefovi, što su mi potvrdili anonimno neki ljudi iz MUP-a, kojima je puna kapa sličnih „kolega“.

Rekli su mi, također, da o „tehnologiji“ njegova uzimanja alko-testova, gdje vidno pijane osobe ostavljaju posljednje, a koje onda dobiju „ponudu koja se ne odbija – znaju svi, da ne postoji osoba koja u postaji može reći „kako nije znala“.

Međutim, Lj. je nedodirljiv, jer se radi o „štićeniku“ komandira postaje S. L., čovjeka sa zvučnom titulom „višeg inspektora“, a radi se o tipičnom primjeru one stranačke nedonoščadi koja je okupirala sve institucije i prilagodila ih vlastitoj mjeri, tjerajući i staro i mlado iz ove zemlje.“

Obavezuje se tuženi da o vlastitom trošku, bez odlaganja, na web portalu: WWW.BLJESAK.INFO-BH Internet MAGAZINA „BLJESAK INFO“ izvrši objavu ove presude u cijelosti i uputi javno izvinjenje tužitelju zbog iznošenja prednjih neistinitih navoda i učinjene klevete protiv tužitelja. Objava presude treba da bude izvršena na identičan način u identičnom trajanju objave teksta klevete, kao i da tužitelju nadoknadi troškove parničnog postupka, sve u roku od 30 dana od dana donošenja presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja“. kao neosnovanim

Protiv ove presude žalbu je blagovremeno izjavio tužitelj zbog povrede odredbi parničnog postupka i zbog povrede materijalnog prava sa prijedlogom da ovaj sud usvoji žalbu preinači prvostepenu presudu tako što će u cijelosti usvojiti tužbeni zahtjev tužitelja. U žalbi navodi da je prvostepeni sud postupio suprotno odredbi člana 2. ZPP-a budući da je odlučivao izvan granica zahtjeva, jer je cijenio rad policijskih službenika i njihovo obavljanje službenih radnji prilikom obrade određene saobraćajne nesreće. Nadalje u žalbi navodi da je prvostepeni sud pogrešno primijenio Zakon o zaštiti od klevete, te da je propustio da utvrdi da je tuženi svojim tekstom omalovažavao i vrijeđao tužitelja i to kao pojedinca i kao profesionalnog policijskog službenika, jer nije označio ili se pozvao ni jednu odluku nadležnih institucija ili presudu kojom je tužitelj proglašen krivim za djela koja mu se stavljaju na teret odnosno koja su navedena u spornom tekstu tuženog. Ističe da je tuženi priznao da je autor spornog teksta, ali da ipak prvostepeni sud ne prihvata iskaz tužitelja dat u prvostepenom postupku navodeći da je kontradiktoran sa izjavom policajca Bandić Zrinka, ali sud ne navodi u čemu se ogleda ta kontradiktornost. Nadalje u žalbi navodi da je sud prihvatio dokaz tuženog – simulaciju u AutoCadu kako bi se dokazalo namještanje saobraćajne nesreće, te da se sud upušta u utvrđivanje kršenja odredbi Zakona o upravnom postupku. Također u žalbi citira sporni tekst tuženog, te navodi da dijelovi ovog teksta o "liku i djelu" tuženog i "tehnologiji" uzimanja alko testa gdje vidno pijane osobe ostavlja posljednje a koje dobijaju "ponudu koja se ne odbija", sadrže niz uvreda, neistinitih navoda, špekulacija i insinucija koje se izrečene bez ikakvih dokaza odnosno isti se temelje na "pričama u gradu i izjavama nekih lica". Navodi da na osnovu ovakvih priča tuženi prestavlja u spornom tekstu tužitelja kao ozbiljnog kršioca zakonskih odredbi, nečasnog službenika i građanina koji je podložan korupciji i ležiranju alko testa, nasilnika, nacionalistu, osobu koji zloupotrebljava službeni pištolj, te na taj način narušava ugled tužitelja i kao građanina a i kao službene osobe. Na kraju navodi da sud na osnovu izvedenih dokaza izvodi nezakonit i neosnovan zaključak da je istinito pisanje tuženog o neprofesionalnom radu policije u konkretnom slučaju, te da je tuženi iznio svoje mišljenje zbog čega nije odgovoran za klevetu.

Odgovor na žalbu nije dostavljen.

Nakon što je ispitao osporenu odluku u granicama navoda iz žalbe i po službenoj dužnosti u smislu člana 221. Zakona o parničnom postupku („Službene novine Federacije BiH“ broj 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15), ovaj sud je zaključio:

Žalba je osnovana.

Osnovano se u žalbi tužitelja ukazuje da je prvostepeni sud nije dao jasno i potpuno obrazloženje svoje odluke shodno odredbi čl. 191. st. 4 ZPP-a, te člana 4. stav 1. točka d) i člana 6 Zakona o zaštiti od klevete Federacije BiH.

Navedenom odredbom člana 4. Zakona propisano je da kleveta predstavlja radnju nanošenja štete ugledu fizičkog ili pravnog lica iznošenjem ili pronošenjem izražavanja neistinitih činjenica identifikovanjem tog fizičkog ili pravnog lica trećem licu. Odredbom člana 6. stav 1. navedenog zakona propisano je da je svako lice koje prouzrokuje štetu ugledu fizičkog ili pravnog lica odgovorno za štetu, a stavom 3. istog člana propisano da je lice odgovorno da je lice odgovorno za štetu ako je namjerno ili iz nepažnje iznijelo ili pronijelo izražavanje neistinite činjenice. Odredbom člana 6. stav 1. Zakona o zaštiti od klevete u Federaciji Bosne i Hercegovine je propisano da lice koje, iznošenjem ili prenošenjem neistinitih činjenica trećim licima i tako prouzrokuje štetu ugledu konkretnog fizičkog ili pravnog lica, odgovorna je za klevetu, stavom 4. iste odredbe, kada se izražavanje neistinite činjenice odnosi na pitanja političkog ili javnog interesa, štetnik je odgovoran za štetu iznošenjem ili prenošenjem takvog izražavanja, ako je znao da su te činjenice neistinite ili je zbog nepažnje zanemario da se radi o neistinitom izražavanju, a stavom 5. iste odredbe da se standardi odgovornosti iz prethodnog stava primjenjuju iako je oštećeni javni službenik ili je to bio, ako je kandidat za funkciju u javnom organu ili prema općem shvatanju javnosti vrši značajan uticaj na pitanja političkog i javnog interesa, članom 7. stav 1. tačka a) i c) da ne postoji odgovornost za klevetu ako je izneseno mišljenje u suštini istinito, a netačno je samo u nebitnim elementima ili ako je izražavanje kojim su izvršene ili prenesene određene činjenice, bilo razumno, a članom 10. istog zakona propisan je obim obeštećenja za nanesenu

klevetu, koji mora biti u srazmjeri sa nanesenom štetom ugledu oštećenog i određuje se isključivo u vidu naknade štete u novcu, pri čemu je sud dužan cijeliti sve okolnosti slučaja.

Po nalaženju ovog suda, prvostepeni sud nije objektivno analizirao i cijenio sadržaj spornih navoda. Naime, svoju odluku prvostepeni sud nije zasnovao na prihvatljivoj analizi relevantnih činjenica i okolnosti u konkretnom slučaju, odnosno propustio je da utvrdi da li je tuženi svojim tekstom omalovažavao i vrijeđao tužitelja i to kao osobu, a i kao profesionalnog policijskog službenika, nego je prvostepeni sud cijenio prvenstveno pravilnost obavljenog uviđaja koji je obavljen dana 27.12.2020. godine, uz navođenje da je prekršajna prijava protiv kćerke tuženog, a koju je podnio PS Gornji Vakuf-Uskoplje "neistinitog da ne kažemo lažnog sadržaja", jer je kao svjedok ove prometne nezgode naveden tužitelj Lj. i policajac B. Također prvostepeni sud prilikom analize iskaza svjedoka Z. B. zaključuje da je isti prilikom uzimanja izjave od kćerke tuženog prekršio mnoge odredbe Zakona o upravnom postupku, načina vođenja postupka, uzimanja izjava i slično zbog čega prihvata iskaz tuženog, a ne iskaze tužitelja i saslušanog svjedoka B. Z. koje ocjenjuje da su međusobno kontradiktorni, ali ne navodi u kojem dijelu, a što se u žalbi tužitelja osnovano ističe. Pri tome ni tuženi, a ni prvostepeni, sud nisu naveli da je protiv tužitelja ili nekih drugih lica koja su obavljala uviđaj podnesene disciplinske prijave i da li su isti na bilo koji način odgovarali krivično ili prekršajno za svoje radnje koje su preduzimali tokom uviđaja ili inče prilikom obavljanja svojih dužnosti, te su ovakvi zaključci prvostepenog suda paušalni, i lišeni bilo kakvi materijalnih dokaza, te se faktički baziraju na iskazu tuženog i njegovom viđenju događaja, na osnovu čega je iznio svoje zaključke u spornom tekstu, bez navođenja bilo kakvih relevantnih i provjerenih činjenica za takve svoje navode. Zbog toga je nejasno na osnovu čega je prvostepeni sud zaključio da je pisanje tužitelja istinito, te da shodno tome ne postoji povreda odredbe člana 4 Zakona o zaštiti od klevete F BiH.

Zbog naprijed navedenog prvostepeni sud nije dao ocjenu dokaza u skladu sa odredbom člana 8. i 123. ZPP-a, te obrazloženje presude ne sadrži jasne i precizne činjenične i pravne razloge na kojima sud zasniva odluku, a čime je povrijeđeno ustavno pravo žalitelja na pravično suđenje iz člana II stav 3.c Ustava BiH i članom 6. stav 1. Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda, budući da je samo jasno obrazložena odluka podobna za preispitivanje po uloženom pravnom lijeku. U tom pravcu upućujemo na odluku Evropskog suda za ljudska prava broj 37801/97 od 01.07.2003. godine (Suominen protiv Finske), odluke Ustavnog suda BiH broj AP 5/05 od 14.03.2004. godine, AP 3179/06 od 05.04.2007. godine i AP 1179/07 od 22.10.2009. godine. Analizom navedenih odluka može se zaključiti da je sudska praksa Evropskog suda za ljudska prava i Ustavnog suda BiH, koju slijede i redovni sudovi BiH, zauzela stav da presuda koja u obrazloženju nema ocjenu dokaza na kojima se odluka temelji, nema jedan od obaveznih zakonskih dijelova presude shodno odredbi člana 8. i 191. stav 1. i 4. Zakona o parničnom postupku, čime sud čini neotklonjivu relevantnu povredu navedenih odredbi, jer nema razloga o odlučnim činjenicama, pa samim tim nije ni potpuno i pravilno utvrđeno činjenično stanje, slijedom čega je i materijalno pravo proizvoljno primijenjeno.

Zbog navedenih propusta prvostepenog suda pobijana presuda ne udovoljava ni zahtjevima iz odredbe člana 191. stav 1. točka 4. Zakona o parničnom postupku, što se pravno sankcionira ukidanjem presude i vraćanjem predmeta prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje – glavnu raspravu.

U ponovnom postupku prvostupanjski sud će otkloniti nepravilnosti na način na koji mu je ukazano u ovom rješenju, te će donijeti novu pravilnu i zakonitu odluku za koju će obvezno dati jasne, određene i u dovoljnoj mjeri obrazložene razloge o svim činjeničnim i pravnim pitanjima.

Predsjednik vijeća
Davor Kelava